

NAKAZ KOŚCIELNY

sza urzędu kośc. wyposażonego w jurysdykcję, w znaczeniu szerszym – gdy jest wydany przez podmiot jakiegokolwiek władzy kośc. (np. przez przełożonego zak. mającego tylko władzę domową). N.k. może mieć charakter karny, gdy został opatrzony sankcją (kan. 1319); naruszenie n.k. karnego jest przestępstwem (kan. 1321); osoba, która otrzymanym n.k. czuje się pokrzywdzona, może zwrócić się do jego autora z prośbą o zmianę lub odwołanie go, a nast. wnieść rekurs hierarchiczny (kan. 1732-1739). N.k. wydany dla określonej osoby ma charakter personalny, obowiązuje wszędzie, nawet poza terytorium tego, który go wydał, chyba że z natury rzeczy lub wyraźnego oświadczenia wynika coś innego; obowiązuje on adresatów w zakresie zewn. i wewn.; jeżeli n.k. nie został wydany w formie odpowiedniego dokumentu, autor może domagać się spełnienia go tylko przez upomnienie ojcowskie, rady, zachęty, perswazje itd. (kan. 58). Do n.k. konkretnych mają zastosowanie przepisy dotyczące dekretu konkretnego (kan. 49).

J. Krukowski, *Administracja w Kościele. Zarys kościelnego prawa administracyjnego*, Lb 1985, 121; Pawluk 1 232-234; J. García Martín, *Le norme generali del Codex iuris canonici*, R 1995, 1999², 213-214; M.R. Moodie, *Singular Decrees and Precepts (cc. 48-58)*, w: *New Commentary on the Code of Canon Law*, NY 2000, 108-110; J. Krukowski, *Konkretnie dekrety i nakazy*, KomPKn 1 111-113; M. Sitarz, *Słownik prawa kanonicznego*, Wwa 2004, 113-114.

Mirosław Sitarz

NAKAZ MISYJNY, posłannictwo misyjne, polecenie przepowiadania Dobrej Nowiny skierowane do apostołów przez Jezusa Chrystusa po Jego zmartwychwstaniu (Mt 28,18-20; Mk 16,15-18; Łk 24,47-48; J 20,21-23; 17,18-23), włączające ich w Jego mesj. posłannictwo.

N.m. w *Ewangeliach* jest przedstawiany różnorodnie pod względem okoliczności, miejsca i czasu; w Mt apostołowie otrzymują status reprezentantów Chrystusa oraz misję nawracania, umacniania w wierze, której autentyczny przekaz zapewnia obecność Chrystusa w Kościele; Mk podkreśla nadanie apostołom posługi głoszenia słowa Bożego wszystkim ludziom i przekazywania zbawczego dzieła Chrystusa, mającej prowadzić do aktu wiary i przyjęcia chrztu; ich przepowiadanie ma charakter autorytatywny, zobowiązujący dla słuchaczy i jest potwierdzane znakami (→ cud III C); w Łk apostołowie są urzędowymi świadkami Jezusa Chrystusa, słowa Bożego i wydarzeń zbawczych, a ich przepowiadanie ma funkcję eklezjotwórczą; J wskazuje na udzielenie władzy rel. w kategoriach wewnętrznych odpuszczania grzechów, przekazania posłania od Ojca przez Syna apostołom i ich następcom, namaszczenia Duchem Świętym włączającym w dzieła zbawienia oraz na zespolenie apostołów z Chrystusem, a także przekazanie władzy → kluczy.

N.m. jest istotną częścią posłannictwa Kościoła i jego zadaniem (→ Kościół V; → misjologia II); ma źródło w naturze Trójjedynego Boga (posłania Syna Bożego i Jego dzieła zbawczego, realizowanego w Duchu Świętym; DM 2-9; RMis 21-30), został przygotowany w nauczaniu Jezusa Chrystusa, przedpaschalnym rozesłaniu przez Niego apostołów i in. uczniów (Mt 10,5-10; Mk 3,14-15; 6,7-13; Łk 9,1-5), wyraził się w kerygmacie apost. i dynamice życia pierwszych wspólnot chrześc., mis. działalności apostołów oraz in. uczniów (DM 1-2), wierze i świadectwie chrześcijan.

N.m., skierowany pierwotnie do apostołów, dotyczy wszystkich chrześcijan w zależności od okoliczności, możliwości, darów łaski i urzędu (DM 19-28; RMis 61-67; → misyjna współpraca); pap. Jan Paweł II wyróżnił płaszczyzny jego realizacji: misje w ścisłym sensie *ad gentes* do narodów, grup, środowisk społeczno-kulturowych nieznanymi Chrystusa i Jego Ewangelię lub wspólnot chrześc. niewystarczająco dojrzałych (RMis 33; DM 6), duszpast. działalność Kościoła, → nowa ewangelizacja (RMis 33).

F. Gryglewicz, *Mysł o posłaniu Chrystusa w NT*, RTK 18(1971) z. 1, 96-112; B. Wodecki, *Dzieło misyjne w Piśmie Świętym*, ZMis 1(1971) z. 1, 111-130;

S. Grzybek, *Misyjny charakter Kościoła. Aspekt biblijno-teologiczny*, RBL 31(1978) 282-290; K. Müller, *Missionstheologie*, B 1985 (*Teologia misji*, Wwa 1989, 155-162); A. Wolanin, *Teologia della missione temi scelti*, Casale Monferato 1989; D.J. Bosch, *Transforming Mission. Paradigm Shifts in Theology of Mission*, Maryknoll 1991, Bangalore 2006; J. Chmiel, „Idąc z życiem uczniami wszystkie narody” (Mt 28,19), RBL 44(1991) 127-129; J. Homerski, *Misja Jezusa w planie zbawienia*, AK 118(1992) 417-431; H. Seweryniak, *Święty Kościół powszedni*, Wwa 1996, 1999², 81-84; LMisI 390-391; S.B. Bevans, R. Schroeder, *Constants in Context. A Theology of Mission for Today*, Maryknoll 2004.

Stanisław Józef Koza, Andrzej Pietrzak

NAKJONOWICZ JAKUB SJ, ur. 1 V 1725 na Białorusi, zm. 1777 w Wilnie, filozof, matematyk, teolog.

Do zakonu wstąpił 1742 w Wilnie; 1744-50 uczył w Iłłkuzszcie, a 1750-51 w Poznańsku; po odbyciu studiów filoz. w Połocku (1746-49) i teol. w Akademii Wil. (1751-55) przyjął 1754 święcenia kapł.; 1759 uzyskał doktorat z *artes liberales* i filozofii, nast. z teologii i prawa kan.; 1757-58 był prefektem i wykładowcą matematyki w seminarium diec. w Iłłkuzszcie; 1758 objął Katedrę Matematyki w Akademii Wil., a 1764-66 kierował także obserwatorium astron.; 1766-68 uczył fizyki i matematyki w kolegium w Nowogródku, 1768 wykładał filozofię w Wilnie, będąc jednocześnie prefektem bursy i asystentem na Wydziale Teol.; 1771 objął Katedrę Teologii Dogm. i Prawa Kan. w Grodnie, a 1773 został wykładowcą teologii dogm. i dziekanem Wydziału Filoz. Akademii Wil.; od 1774 po zwolnieniu z Akademii (w związku z redukcją etatów) sprawował funkcje altarzysty, a nast. rektora kaplicy Bożego Ciała przy kościele św. Jana w Wilnie.

Z zakresu matematyki opublikował *Exercitationes in analysi [...] mathematica* (WI 1758), *Praelectiones mathematicae* (WI 1759), *Elementa geometriae* (WI 1761), z filozofii – *Conclusiones philosophicae* (WI 1763), *Propositiones philosophicae* (WI 1763); napisał także *Wiadomość historyczna o kaplicy św. Bożego Ciała w Wilnie* (rps Biblioteka Ordynacji Krasiańskich) i przetłumaczył z języka łac. *Reguły życia chrześcijańskiego, tudzież uwagi o wyroku Chrystusa Pana* (WI 1775).

EKość XV 451; Sommervogel V 1554; S. Bednarski, *Upadek i odrodzenie szkół jezuickich w Polsce*, Kr 1933, 345; A. Petrami, *Nauka prawa kanonicznego w Polsce w XVIII i XIX wieku*, RWTK 25, Lb 1961, 207; L. Grzebień, PSB XXII 467-468; R. Plečkaitis, *Lietuvos filosofinės minties istorijos šaltiniai*, WI 1980, 233; Grzebień 450.

Mariusz Konieczny

NAKHON RATCHASIMA, diecezja w pn.-wsch. Tajlandii eryg. 18 XII 1965 z wikariatu apost. Nakhorn-Rajasima (utworzonego 22 III 1965 z części terytorium wikariatu Ubon) jako sufr. Tharé-Nonseng; pierwotnie nosiła nazwę Nakhon-Rajasima, od 2 VII 1969 obecną; zajmuje 41 148 km² i liczy 5,2 mln mieszcz., w tym 5910 katolików, 29 parafii, 26 księży diec. i 3 zak., 6 zakonników, 32 siostry.

AAS 58(1966) 259-260; A. Launay, *Histoire de la mission de Siam 1662-1811 I-III*, P 1920, 2000; AnPont 2008.

Ewelina Zarosa

NAKHON SAWAN, diecezja w środk. Tajlandii eryg. 9 II 1967 pod nazwą Nakhorn-Sawan jako sufr. Bangkoku, od 1969 pod obecną nazwą; zajmuje 93 547 km² i liczy 8,3 mln mieszcz., w tym 14 037 katolików, 29 parafii, 33 księży diec. i 2 zak., 8 zakonników, 45 siostry.

AAS 59(1967) 533-534; A. Launay, *Histoire de la mission de Siam 1662-1811 I-III*, P 1920, 2000; AnPont 2008.

Ewelina Zarosa

NAKIELNO, niem. **Nakel**, wieś w par. Strączno w dek. mirosławieckim w diec. koszalińsko-kołobrzesckiej.

N. utożsamiane bywa z Neu Strubenow (wspomniane w nomarchijskim Landbuchu z 1337); 1772 zostało zajęte przez Prusy; 1945 powróciło do Polski.

Pierwszy kościół istniał prawdopodobnie w XIII w., ufundowany przez joannitów i afiliowany do Drahimia; N. jako parafia było wzmiankowane z kościołem św. Wawrzyńca 1349; 1509 właściciele wsi Wedel-Tuczyński ufundowali drewniany